

Notulen voor de vergadering van het Onderwijsbestuur

Datum: Dinsdag 12 september 2023
Tijdstip: 15:00 – 17:00 uur
Locatie: Grachtenkamer (Academiegebouw)

Aanwezigen: Jan Adriaanse (voorzitter), Mariëlle Bruning, Eric de Brabandere, Danielle Chevalier, Armin Cuyvers, Linda van Dun, Emma Engelen, Peter van Es, Esther Huiskers-Stoop, Bastiaan Rijpkema, Niels van de Ven, Sigrid van Wingerden, Nard Willemse, Emma Pellegrom (verslag).

2. Verslag vergadering 31 mei 2023

Het verslag wordt vastgesteld onder voorbehoud van een kleine wijziging.

3. Mededelingen en stand van zaken

Introductie nieuwe vice-decaan onderwijs

Jan Adriaanse introduceert zichzelf als interim vice-decaan, portefeuillehouder onderwijs.

JPAO (Leiden Law Academy)

In het vervolg zal naar het juridisch PAO worden verwezen als de Leiden Law Academy. Er wordt onderzocht hoe dit naar de buitenwereld als één organisatie kan worden gepresenteerd. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheden voor het aanbieden van interdisciplinair onderwijs. Armin Cuyvers vult aan dat het van belang is om de prikkel te creëren dat het (commercieel) aantrekkelijk is om postacademisch onderwijs op te zetten.

Advanced Masters

Eric de Brabandere en Niels van de Ven kijken momenteel naar de vormgeving van tentamens voor de Advanced Masters. Het zou bijvoorbeeld fijn zijn als deze allemaal op het Kamerlingh Onnes gebouw kunnen worden afgenomen.

Niels van de Ven merkt dat vanuit meerdere opleidingen vragen komen over ChatGPT en vraagt hoe dit zit bij de Advanced Masters. Eric de Brabandere geeft aan dat het inderdaad lastig is om te herkennen wanneer hiervan gebruik wordt gemaakt. Sigrid van Wingerden heeft ondervonden dat veel studenten al gebruikmaken van ChatGPT en voorziet dat er binnenkort wellicht extra tentamenplekken nodig zullen zijn zodat studenten schrijfpodochten in een gecontroleerde omgeving kunnen maken.

Armin Cuyvers merkt op dat er twee opvattingen zijn ontstaan omtrent het thema van ChatGPT: enerzijds kan het worden omarmd als instrument en in opdrachten worden verwerkt, anderzijds kan het volledig worden verboden. Bastiaan Rijpkema noemt ter aanvulling hierop dat de Universiteit van Leuven regels heeft opgesteld waarin ChatGPT als instrument wordt omarmd. Danielle Chevalier vertelt dat zij in haar onderwijs een bepaalde vraag heeft voorgelegd aan ChatGPT en dit antwoord heeft verwerkt in een tentamenvraag. De studenten moesten kritisch op dit antwoord reflecteren. Bastiaan Rijpkema vertelt dat docent Michael Klos bij het bachelor vak Methoden en Technieken van de Rechtswetenschap op een soortgelijke manier omgaat met ChatGPT. De mogelijkheid om dit binnen het gehele

onderwijs te verwerken is echter afhankelijk van het aantal docenten dat weet om te gaan met deze nieuwe techniek.

Niels van de Ven geeft aan dat Centraal zich met het onderwerp van ChatGPT bezighoudt, maar dat het nog even zal duren voordat hier een concreet plan uit zal voortkomen. De vraag is of het Onderwijsbestuur hierop wil wachten, of zelf proactief actie wil ondernemen. Bastiaan Rijkema wijst op de memo over ChatGPT – geschreven door Nard Willemse en Thio Termorshuizen – waarin al enige handvatten zijn gegeven om hiermee om te gaan. Niels van de Ven geeft aan dat voor verdere stappen nog onvoldoende expertise is binnen de faculteit. Wellicht moet die kennis extern naar binnen worden gehaald. Bastiaan Rijkema werpt het idee op om Masha Medvedeva en Francien Dechesne van eLaw hierbij te betrekken. Jan Adriaanse geeft aan ook benieuwd te zijn naar de visie van studenten hierop. Emma Engelen bevestigt dat de studentenvisie zeker relevant kan zijn. Zij merkt op dat bij sommige vakken juist wordt aangeraden om gebruik te maken van ChatGPT als instrument, maar dat studenten ook gebruik maken van deze techniek bij vakken waarbij dit niet wordt aangeraden. Emma Engelen vraagt zich af of de gevaren dat het gebruik ervan met zich mee kan brengen door docenten voldoende wordt benadrukt.

Niels van de Ven geeft aan dat ChatGPT nooit meer weggaat, het is niet tijdelijk. Sterker nog, het kan ook juist een vaardigheid zijn om hier goed mee overweg te kunnen. Armin Cuyvers geeft aan dat deze nieuwe techniek ook raakt aan de meer fundamentele vraag in hoeverre leren schrijven in de toekomst überhaupt nog van belang zal zijn. Dit neemt niet weg dat schrijven een belangrijk middel is om analytische kracht, kennis en begrip te meten – het raakt aan de essentie van het onderwijs.

Bastiaan Rijkema werpt het idee op om een sessie te organiseren met de memo over ChatGPT van Nard Willemse en Thio Termorshuizen als uitgangspunt. Daar kunnen wellicht ook externen en studenten bij betrokken worden. Bastiaan Rijkema vult aan dat Danielle Chevalier, Michael Klos, Francien Dechesne en Masha Medvedeva hier wellicht ook bij kunnen aansluiten. De vraag aan Nard Willemse en Niels van de Ven of zij dit zouden kunnen oppakken.

Nard Willemse geeft aan dat onderwijsbeleidsmedewerkers van verschillende faculteiten bijeen zijn gekomen om ChatGPT te bespreken. Het viel op dat per faculteit verschilt hoe urgent dit probleem wordt ervaren. Jan Adriaanse stelt voor een facultaire bijeenkomst over ChatGPT te organiseren, vanuit het perspectief dat ChatGPT niet alleen een bedreiging vormt, maar ook kansen kan bieden. Het idee is een low profile rondetafelgesprek van een aantal uur, wellicht met breakoutsessies. Deze zal eind november kunnen plaatsvinden. Emma Engelen benadrukt dat het relevant is om dit open te stellen voor studenten, zodat ook dit perspectief kan worden meegenomen. Niels van de Ven geeft aan dat hij volgende vergadering een update zal geven over de uitwerking van dit idee.

4. Update Kernvisie Bachelor

Bastiaan Rijkema geeft een update over de Kernvisie. Er zijn drie ontwikkelingen die invloed hebben op de context van de kernvisie. Ten eerste was niet ieder lid van het interim Faculteitsbestuur volledig op de hoogte van de details van de Kernvisie. Ten tweede vormt de interim-status van het Faculteitsbestuur een drempel voor het nemen van belangrijke lange-

termijn beslissingen. Tot slot is er een minder positief financieel vooruitzicht, wat invloed heeft op het budget voor de Kernvisie.

Om ondanks deze ontwikkelingen de voortgang van de Kernvisie te waarborgen, is besloten de aankomende halfjaarlijkse voortgangsrapportage van de Kernvisie naar voren te halen en uit te breiden. Zo wordt recht gedaan aan de veranderde context en kan iedereen, waaronder het interim Faculteitsbestuur en de Wetenschappelijk Directeuren die uiteindelijk knopen zullen moeten doorhakken, een goed overzicht van het project krijgen. Daarnaast zijn verschillende scenario's ontwikkeld voor de drie belangrijkste keuzes: de tijdlijn, de begroting en de 10 EC-kwestie. Deze zijn langs de Faculteitsraad gegaan en afgelopen dinsdag besproken met het interim Faculteitsbestuur en de Wetenschappelijk Directeuren.

Wat betreft de tijdlijn is besloten dat de aanvankelijke (ambitieuze) tijdlijn om per september 2024 te beginnen met de implementatie van de Kernvisie niet langer realistisch is. Daarom is gekozen voor het scenario waarin de deadline voor de volledige implementatie van de Kernvisie wordt verschoven naar september 2025, maar per september 2024 de eerste stappen al zullen worden gezet. Zo blijft er voldoende ademruimte maar ook momentum in het project.

Wat betreft de begroting zijn drie scenario's gepresenteerd; een nul-scenario (budget-neutraal, zonder substantiële structurele investeringen), een scenario waarin de kwaliteitsmiddelen zullen worden ingezet en een scenario met een 'inspiratiebox' zonder prijskaartje waarbinnen gekozen kan worden voor bepaalde opties. Er is gekozen om het kwaliteitsmiddelen-budget te gebruiken om te investeren in de kernvisie.

Wat betreft de 10 EC-kwestie zijn meerdere scenario's gepresenteerd waaruit een tijdspad is voortgekomen. Er is een procesvoorstel naar de Wetenschappelijk Directeuren gestuurd met 31 oktober als deadline om de knoop door te hakken. Tot die tijd is er nog mogelijkheid om alternatieve scenario's te ontdekken.

In de tussentijd wordt het voortgangsrapportage definitief gemaakt en in verschillende gremia besproken. Bastiaan Rijkema stelt voor deze ook binnen het Onderwijsbestuur te bespreken.

Sigrid van Wingerden vraagt of de teams van de Kernvisie op pauze staan. Bastiaan Rijkema antwoordt dat dit niet per se het geval is, de teams werken grotendeels zelfstandig door.

Presentatie curriculumherziening Criminologie

Sigrid van Wingerden presenteert de curriculumherziening van de bachelor Criminologie. Gepoogd wordt deze herziening per 2024 in te laten gaan en een conceptversie voor te leggen aan de Visitatiecommissie. De Midterm review die op 25 oktober 2023 plaatsvindt, zal toekomstgericht worden ingestoken. Voor de bachelor zal deze vooral over de herziening gaan.

De aanleiding voor de bachelorherziening was het vrijmaken van 30 EC keuzevakruimte binnen het curriculum. Vanuit studenten- en onderwijsbeoordelingen blijkt dat het juridisch onderwijs meer mag worden toegespitst op de criminoloog en dat de inhoud van het eerste jaar representatiever mag zijn voor de rest van de opleiding. Tevens is het idee om binnen de herziening vier leerlijnen (theorie, handhaving, onderzoek en vaardigheden) te versterken.

Er zijn zes ambities geformuleerd:

1. Studenten worden multidisciplinair opgeleid;
2. Het onderwijs is gericht op actieve participatie van de student;
3. Het onderwijs vindt plaats in de maatschappelijke context;
4. Het onderwijs is sterk verweven met onderzoek;
5. Het onderwijs omvat de ontwikkelingen van academische en professionele vaardigheden;
6. Inclusief onderwijs en diversiteit in denkbeelden.

Peter van Es vraagt naar de motivatie van criminologiedocenten ten opzichte van rechtsgeleerdheidsstudenten bij het punt van actieve participatie. Sigrid van Wingerden heeft het idee dat de motivatie iets hoger ligt door de selectietoets om bij de opleiding binnen te komen. Desalniettemin blijft motivatie onder studenten een punt. Sigrid van Wingerden hoopt dat een cultuur kan worden gecreëerd waarbinnen studenten actief participeren door vanaf jaar één al focus te leggen op het feit dat studenten deze studie bewust hebben gekozen om zich op persoonlijk vlak te ontwikkelen.

Armin Cuyvers vraagt hoe de toetsing zal worden ingestoken zodat studenten daadwerkelijk worden beloond voor een veeleisende leerhouding. Sigrid van Wingerden geeft aan dat dit punt nog nader moet worden uitgewerkt, maar dat één van de doelen is om toetsing efficiënter in te steken.

Bastiaan Rijkema vraagt of de vaardighedenleerlijn is afgestemd op de dertien universitaire vaardigheden. Sigrid van Wingerden geeft aan dat alle universitaire vaardigheden terugkomen in de leerlijn van de herziening, maar dat deze niet één op één overeenkomen.

Emma Engelen vraagt naar de impact die de herziening van het curriculum zou hebben op (de instroom van) studenten die zowel criminologie als rechtsgeleerdheid studeren. Sigrid van Wingerden verwacht dat er minder dubbelstudenten zullen zijn wanneer er minder gedeelde studiepunten tussen de studies zijn. Het bieden van goed onderwijs voor criminologiestudenten acht Sigrid van Wingerden daarin belangrijker dan het tegemoetkomen aan dubbelstudenten.

Sigrid van Wingerden presenteert de tijdlijn voor de herziening. Op 25 september 2023 zal Sigrid van Wingerden de visie, de leerlijnen en het conceptcurriculum doorspreken met collega's. Op 1 oktober 2023 wordt dit opgestuurd aan de Midtermcommissie. Op 25 oktober 2023 zal de visitatie plaatsvinden waarin de plannen worden gepresenteerd en in gesprek zal worden gegaan met de Midtermcommissie, docenten, studenten en alumni. In november 2023 zullen de OER-en worden aangepast en een overgangsregeling worden gemaakt. In december worden de definitieve plannen doorgegeven aan Onderwijsbeleid. Vanaf januari worden nieuwe vakken voor Ba1 ontwikkeld. Vanaf september 2024 zal het nieuwe curriculum kunnen beginnen.

Mariëlle Bruning benadrukt het belang van het opstellen van een duidelijke overgangsregeling voor studenten.

Niels van de Ven geeft aan dat het nieuwe curriculum op 1 november 2023 door alle gremia moet zijn goedgekeurd om een overgangsregeling te bewerkstelligen.

Jan Adriaanse vraagt of er vanuit de faculteit nog hulp kan worden geboden bij de herziening. Sigrid van Wingerden geeft aan voldoende hulp te krijgen van Thio Termorshuizen. Jan Adriaanse gooit vervolgens nog het balletje op om te kijken naar meer 'co-creatie' bij juridische vakken.

Bastiaan Rijpkema geeft aan de presentatie erg inspirerend te vinden en graag mee te willen denken, ook vanuit zijn ervaringen met de Kernvisie. Het lijkt erop dat veel nieuwe vakken moeten worden ontwikkeld voor de start van collegejaar 2024/2025; dit is relatief ambitieus. Sigrid van Wingerden geeft aan dat ze de plannen voor de herziening graag laat meenemen bij de Midterm review en dat deze in 2023 al gepland stond. De uitvoering van de plannen zou eventueel wel kunnen worden doorgeschoven naar collegejaar 2025/2026 als de huidige planning niet realistisch blijkt te zijn. Mariëlle Bruning geeft aan dat er waarschijnlijk enige tijd in gaat zitten voordat de juridische afdelingen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van andere vakken.

5. Rapport voldoende herkansens

Niels van de Ven geeft aan dat er een jaarlijkse rapportage is over het aantal voldoende dat is herkanst. Voorheen gold dat het cijfer van de herkansing het definitieve eindcijfer zou worden. Vorig jaar is een nieuwe regeling ingegaan dat het hoogst behaalde cijfer zou gelden. Deze verandering bracht enige bezorgdheid met zich mee dat de verandering tot veel extra herkansingen zou leiden. Niels van de Ven presenteert de resultaten uit de rapportage. Ten opzichte van vorig jaar heeft inderdaad een verdubbeling van herkanste voldoende plaatsgevonden. Er zijn ook meer herkansingen van hoge cijfers. Hierbij dient wel benoemd te worden dat het aantal herkanste voldoende in 2019/2020 relatief laag was vanwege een Covid-regeling.

Emma Engelen geeft aan dat de verandering van deze regeling niet goed bekend is onder studenten.

Bastiaan Rijpkema vraagt naar de regel dat in de studiegids van een vak vermeld moet staan dat deze in aanmerking komt voor het herkansen van een voldoende. Deze regel wekt namelijk het idee dat docenten hier een keuze in kunnen maken. Armin Cuyvers zegt dat docenten dit niet zelfstandig toevoegen, maar dat dit in een vast template staat voor de vakbeschrijvingen. Niels van de Ven vult aan dat het erop lijkt dat alle vakken die voldoende aan de eisen voor het herkansen van een voldoende (geen minor-vak + schriftelijk tentamen), dit automatisch in de vakbeschrijving wordt opgenomen.

Armin Cuyvers vraagt tot slot naar het dossier over afronden op hele of op halve punten. Indirect heeft hij te horen gekregen dat er is gekozen voor afronding op decimalen, terwijl het advies vanuit het Onderwijsbestuur was om op halve cijfers af te ronden. Niels van de Ven geeft aan dat hier nog geen definitieve keuze over is gemaakt.

6. Memo Panelgesprekken

Thio Termorshuizen legt uit dat panelgesprekken zijn gehouden met studenten van alle opleidingen. Het betrof een kleine groep studenten dat de opleiding vertegenwoordigde en werd geïnterviewd door de student-assistenten die hiervoor zijn aangesteld. Dit viel binnen de kwaliteitsmiddelen. Bij deze gesprekken zijn thema's zoals diversiteit en inclusie, de vaardighedenlijn en kwaliteitszorg aan bod gekomen. Aan de hand van de conclusies zijn een

rapport en een memo geschreven. Waar dit relevant was, is een reactie vanuit beleid geschreven. De volgende stap is dat de conclusies richting de kernteams en de visitatie worden gebracht.

Binnen het Onderwijsbestuur komen positieve geluiden over de rapportage. Jan Adriaanse heeft een vraag over de representativiteit van de bevindingen. Thio Termorshuizen geeft aan dat respons en representativiteit binnen de hele linie een probleem zijn. Dit is gisteren ook binnen de Grote OLC gesproken in subgroepen. Er is weinig animo onder studenten om mee te doen aan panelgesprekken of vakevaluaties in te vullen. Team 6 van de kernvisie pakt dit punt op. Ook worden de best practices besproken met de Universiteit van Gent, waar de respons hoger is. Armin Cuyvers vertelt dat er ook een pilot loopt om de vakevaluaties niet meer na het tentamen, maar na de laatste bijeenkomst van het vak te laten invullen. Dit wordt positief ontvangen.

7. Visitatie juridische opleidingen

Thio Termorshuizen vertelt dat 10 tot 12 juni 2024 de visitatie juridische opleidingen op de planning staat. De komende weken zal het visitatietraject intensief worden opgepakt waarbij kritische reflecties zullen worden geschreven. Thio geeft aan dat dit via fysieke gesprekken van wel het versturen van conceptversies per mail zal gebeuren. De eerste concepten zouden eind van dit kalenderjaar of eind januari al gereed moeten zijn, zodat deze door de gremia kunnen.

Annemarie Venemans-Jellema heeft al voor twee studies een kritische conceptreflectie geschreven. Dit format wordt het liefst ook voor de andere opleidingen gebruikt. Hierbij wordt met kaders gewerkt waarbij de best practices en specifieke aandachtspunten worden uitgelicht om het geheel een aantrekkelijke uitstraling te geven. Dit format zal worden doorgestuurd.

Ook zal een studentenhoofdstuk worden geschreven, waarvoor studenten nodig zijn. De vraag is aan de leden van het Onderwijsbestuur om dit te benoemen in het contact met studenten. Tevens de vraag om docenten op de afdelingen te informeren van het feit dat er een visitatie aankomt. Er zal hiervoor veel informatie moeten worden aangeleverd en dit moet van tevoren op orde zijn.

Tot slot zijn er referenten nodig voor het lezen en herbeoordelen van scripties. Er zal een conceptlijst met referenten van de VU worden rondgestuurd.

8. Rondvraag

Emma Engelen geeft bij de rondvraag aan dat er vacatures open staan voor nieuwe studentleden van de Opleidingscommissies met de vraag of deze vacatures op de Brightspace-pagina van elke opleiding kan worden geplaatst. Emma Engelen zal de vacature per mail opsturen. Danielle Chevalier geeft aan dat zij een volledig Engelstalige master heeft. Emma Engelen geeft aan dat de vacature ook in het Engels online zal worden geplaatst, maar dat het werven van Engelstalige studentleden een lastig punt is. Niels van de Ven vult aan live tolken tijdens de OLC-vergaderingen niet meer worden bekostigd vanuit de faculteit. Stukken zullen wel tweetalig worden aangeleverd. Danielle Chevalier geeft aan dat dit een belemmering vormt voor Engelstalige studenten om zichzelf te vertegenwoordigen. Nard Willemse vult hierop aan dat Engelstalige studenten wel goed kunnen functioneren binnen de kleine

opleidingscommissie. Jan Adriaanse stelt voor dit punt nader te bespreken tijdens een volgende vergadering.

Sigrid van Wingerden geeft bij de rondvraag aan dat het nieuwe aanmeldsysteem voor tentamens met het aanzetten van 'vinkjes' in de praktijk kan leiden tot het aanbieden van een extra herkansing als dit misgaat. Komt hier een nieuwe regeling voor? Niels van de Ven reageert hierop dat deze keuze is gemaakt om het aantal 'no shows' terug te brengen en dat het bevestigen met vinkjes via MyStudymap de komende tijd zal blijven. Het is nog onduidelijk wat de facultaire lijn gaat zijn in gevallen waar dit misgaat. Er zal nog duidelijkheid komen over de lijn die hieromtrent zal worden gevolgd.

Niels van de Ven grijpt bij de rondvraag terug op de eerder gestelde vraag over de afrondingssystematiek. De keuze om vakken op halve punten af te ronden, zal op zijn vroegst per 2024/2025 of per 2025/2026 worden doorgevoerd.

Armin Cuyvers heeft bij de rondvraag twee korte punten. Ten eerste hoort hij geluid over de hoge temperaturen in de werkgroepzalen zonder airconditioning. Wellicht moet er een keer worden nagedacht hoe dit kan worden opgelost (op een CO2-neutrale manier). Ten tweede deelt Armin Cuyvers mede per 1 januari te stoppen als opleidingsdirecteur voor de master Rechtsgeleerdheid, omdat hij afdelingsvoorzitter zal worden. Zijn vervanger zal toetreden tot het Onderwijsbestuur.